

מ"ת 34771/01/14 - מדינת ישראל נגד אלון לוי - הובא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

מ"ת 34771-01-14 מדינת ישראל נ' לוי(עציר)

בפני	כב' השופטת דנה מרשק מרום
מבקשת	מדינת ישראל ע"י עו"ד טוחי
נגד	
משיב	אלון לוי - הובא וע"י עו"ד קירשנברג

החלטה

כללי

1. כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירת הצתה, לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [להלן: חוק העונשין], יחד עם בקשה למעצר עד לתום ההליכים כנגדו.

בכתב האישום נטען, כי בין המשיב לארבעת אחיו מתנהל סכסוך ירושה אודות דירה בבניין מגורים בן 5 קומות ברעננה (להלן: "הבית"). ארבעת האחים הם הבעלים הרשומים החוקיים של הבית, כאשר המשיב התגורר בבית עם אמו, אשר נפטרה למרבה הצער ביום 28.12.13. ביום 6.1.14, בתום שבעת ימי האבל, המשיב נעל את עצמו בבית לבדו, הגיף את התריסים, החשיך את האורות, גרר מזרונים, שולחן, כיסאות וכריות וחסם באמצעותם את דלת הכניסה לבית.

אחיו של המשיב ניסו להיכנס אל הבית, ומשהמשיב סרב לבקשותיהם, הזמינו משטרה למקום. שוטר שהגיע למקום לא נענה על ידי המשיב, וביקש מהאחים להגיע לתחנת המשטרה ולהגיש תלונה.

האחים הזמינו למקום פורץ מנעולים, ובשעה 22:00, כשהחל המנעולן בעבודתו, צעק המשיב: "תלכו מפה ואם לא תלכו אני מדליק את עצמי", הצית את המזרונים שהיו שעונים על דלת הכניסה לבית, נמלט לחדר המקלחת, נעל עצמו ושכב באמבטיה כשהוא מכוסה במגבת.

כתוצאה ממעשיו הלכאוריים של המשיב נשרפה הדירה על תכולתה, ושווי הנזקים הוערך בכ-84,000 ₪.

טיעוני הצדדים

עמוד 1

2. ייאמר, כי בטרם נשמעו טיעוני ב"כ הצדדים, נשלח המשיב לקבלת חוות-דעת פסיכיאטרית בעניינו, ונמצא כי המשיב כשיר לעמוד לדין, בעת ביצוע העבירה לא היה שרוי במצב פסיכוטי והינו בר עונשין.
3. ב"כ המבקשת טען לקיומה של תשתית לכאורית על בסיס הודעת אחיו של המשיב, משה, מיום 8.1.14, אשר שמע רעשי גרירה וראה את המשיב אוחז בשני נרות דלוקים ונופף בהם; הודעתו של המנעולן אברהם אפריאט, אשר שמע את המשיב מאיים: "תלכו מפה ואם לא תלכו אני מדליק את עצמי"; גרסתו המתפתחת של המשיב בחקירותיו במשטרה; חוו"ד מומחה דליקות וחוו"ד שמאי.
4. ב"כ המשיב מצידה טענה כי אין בחומר החקירה ראיות להצתה במזיד, באשר דבריו של המנעולן לא נתמכו בעדויות אחיו של המשיב. כמו כן, נטען כי המשיב פנה ראשון למשטרה ודיווח שאחיו תוקפים אותו ושהוא נעול בבית; כי מומחה הדליקות לא אסף ולא תיעד ממצאים בזירה, ומסקנתו שהאירוע נבע מהצתה נסמכת על גרסת האחים בלבד ולא על הממצאים במקום; וכי המשיב הכחיש המיוחס לו בשלוש הודעותיו.
- בנסיבות אלה טענה ב"כ המשיב, כי כל שניתן לייחס למשיב הוא ביצוע עבירה של גרימת שריפה ברשלנות לפי סעיף 449 לחוק העונשין, שהינה עבירת עוון, וכי יש להורות על שחרורו בתנאי "מעצר בית" תוך הפנייתו לקבלת תסקיר מטעם שירות המבחן.

המסגרת הנורמטיבית

5. כידוע, בשלזבהחינתהראיותהיא לכאוריתבלבד. במסגרתהשאלהאם לעצור נאשםעד תום ההליכים המשפטייםנגדו עלביתהמשפטלבחוןאםבחומר החקירהמצוי הפוטנציאלהראייתי, אשרבסיסוהמשפטיהאבכוחולהוכיחאתאשמתהעורר (בש"פ 8087/95 **זאדה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 133 (1996)).
6. דברים אלה נכונים, אף במקום בו חומר הראיות כולו מבוסס על מארג של ראיות נסיבתיות, וזאת, בתנאי שגלומה בחומר הראייתי הנסיבתי אפשרות סבירה להרשעה בתום ההליך העיקרי (בש"פ 3255/13 **חרב נ' מדינת ישראל**, מיום 20.5.13, בפסקה 11, וראו גם בש"פ 2911/08 **שוקרון נ' מדינת ישראל**, מיום 10.4.08; בש"פ 4306/09 **אבו ואסל נ' מדינת ישראל**, מיום 4.6.09; בש"פ 1636/13 **קאניאוונג נ' מדינת ישראל**, מיום 24.3.13).
- ראוי להפנות במיוחד לדבריו של כב' השופט הנדל, בבש"פ 5588/12 **ניאמצ'יק נ' מדינת ישראל**, מיום 24.9.12, בנושא דיותן ועוצמתן של הראיות הנסיבתיות, הדרושות לשם עמידה בהוראות סעיף 21 (ב) לחוק המעצרים:

"תיתכנה שלוש אפשרויות. הראשונה - הראיות לכאורה הנסיבתיות מובילות לתמונה ברורה של תוצאה הגיונית אחת. אם כך, כמובן, עמדה התביעה בנטל. השנייה - הראיות לכאורה הנסיבתיות אינן מובילות למסקנה מרשיעה אחת, גם אם יינתן להן מלוא המשקל, ואף בהערכה שכך יהא לאחר סיום ההליך העיקרי. היה וכן, לא עמדה התביעה בנטל המקדמי לגבי אותה עבירה. השלישית - עניינה כולל גם מעין מקרה גבול. הראיות לכאורה הנסיבתיות עשויות, לאחר שיעובדו בהליך המשפטי, להביא להרשעת הנאשם, וזאת ברמה של סיכוי סביר להרשעה. אם כך, עמדה התביעה בנטל הנדרש בהליך הביניים של מעצר עד תום ההליכים" (שם, בפסקה 8).

7. על רקע הלכות אלו, תיבחן התשתית הראייתית שהוצגה בעניינו של המשיב.

סקירת הראיות

8. מחומר החקירה שהוגש לעיוני עולה, כי אחיו של המשיב, הם שהתקשרו ראשונים לתחנת המשטרה על מנת לדווח על התבצרותו של המשיב:

א. מדו"ח "אירוע תגובה" ומדו"ח פעולה שנערכו ע"י רס"ל נאור אודי (ע.ת. 10) עולה, כי ביום 6.1.14 בשעה 19:54, דיווח משה לוי (ע.ת. 12) למשטרה כי אחיו נמצא בתוך בית השייך לו ולאחיו, נעל את עצמו בבית ומסרב לצאת (אירוע 166). רס"ל נאור הגיע למקום בסמוך לשעה 20:34, והאחים אלי ואורי (ע.ת. 11) מסרו לו שהמשיב מתבצר בדירה. מכיוון שלא היו לאחים מסמכי בעלות על הבית ביקש מהם כי יגיעו לתחנה להגיש תלונה מסודרת.

ב. מעיון בדו"ח פעולה 5-013-0184-3 שערך רס"ר אפרים ויינשטיין (ע.ת. 8) עולה, כי מאוחר יותר, בשעה 21:41, הודיעה יהודית לוי (ע.ת. 14) כי אינה יכולה להיכנס לביתה וכי מי שנמצא בתוך הבית הכניס את המפתח למנעול מבפנים. בהמשך, בשעה 22:03 נתקבל דיווח מהמודיעה כי הבית עולה באש, ורק בשעה 22:10 נתקבל דיווח מהמשיב, אשר מסר שהוא נעול במקלחת ורוצים לתקוף אותו, וביקש כי ניידת תגיע למקום (וזאת בניגוד לטענת הסניגורית כי המשיב הוא הראשון אשר הזעיק את המשטרה).

9. עיינתי בתמלולי שיחות שנערכו למוקד 100 של המשטרה, מהם עולה כי המשיב דיווח כי אחיו מאיימים לרצוח אותו, הוא חנוק עם עשן ומבקש לשלוח ניידת. כשנשאל מדוע סגר את עצמו אם יש במקום עשן ענה: "כי... נשרף פה דברים, הם עשו אש ואני מתחבא לי" (קובץ ראשון). בהמשך התקשר פעם נוספת ואמר שהם רוצים לרצוח אותו ולדקור אותו ומאיימים עליו (העשרה 2).

יצוין כבר עתה, כי המשיב בחקירותיו במשטרה לא עמד על כך שבמועד האירוע מי מאחיו איימו לדקור אותו, אלא טען כי נבהל מהסיטואציה בה היה נתון וכי לאחר שאחיו הבחין בו אוחז בנרות שמע אותו אומר "אני גומר

אותו".

חוות דעת חקירת דליקה

10. חוקר דליקות, רשף ניסים גוילי (ע.ת.4), שהגיע לזירת האירוע צילם תמונות בזירה. בנוסף, הגיע חוקר מז"פ רס"ר ברק אגוסטין (ע.ת. 5) לזירה ותיעד אותה. התמונות מצורפות לתיק החקירה.

מעיון בחוו"ד דליקות שערך רשף ניסים גוילי עולה כי האירוע נתקבל בשעה 22:05. בהגיעם למקום פרצו הכבאים את דלת הכניסה לבית. לידה נמצאו ערימות של מזרונים ושולחן, אשר היוו את מוקד השריפה. המשיב נמצא בחדר האמבטיה, שנפרץ אף הוא. לא נתפסו מוצגים בזירה. לעומת זאת, פירט הבודק בחוות דעתו את תמצית דבריהם של האח משה לוי ושל המשיב, וציין במסקנותיו כי: "מחקירת נסיבות האירוע מסקנתי היא כי האירוע הוא תוצאה של בסבירות גבוהה (כך במקור, ד.מ.מ.) מדובר בהצתה לאור הממצאים לדעתנו בסבירות גבוהה אלון שרף את המזרונים בזמן שניסו לפרוץ את דלת הכניסה" (סעיף 6 לחוות-הדעת).

מסכימה אני עם הסניגורית, כי עולה בעייתיות בחוות-הדעת - בין היתר בשל העובדה שלא נאספו ממצאים מהזירה, וככל הנראה מבוססת היא, בין השאר, על גירסאות הנוכחים. עם זאת, יצוין, כי בניגוד לטענת ההגנה, בחוות-הדעת מצוין כי הבודק כן שמע את גירסתו של המשיב כי המדובר באירוע לא מכוון (בפסקה הראשונה של העמוד השני). בעייתיות זו תילקח בחשבון בהערכת עוצמת הראיות, אך דינה להתברר לעומק במסגרת התיק העיקרי.

הודעת קצין כיבוי

11. הודעת חזי זעזה (ע.ת.7), קצין משמרת בתחנת כיבוי אש כפר סבא, מלמדת, כי מקור הדליקה היה מאחורי הדלת, שהיתה חסומה במספר מזרונים, כסאות ושולחנות בוערים (עמ' 1 ש' 11-16). כאמור, מקור הדליקה היה מאחורי דלת הכניסה, ואילו המשיב עצמו היה נעול בחדר האמבטיה. לאחר שזו נפרצה, נמצא המשיב ישן בתוך האמבטיה עם מגבת על פניו. כששאלו אותו למעשיו הוא לא ענה, התלווה לכבאי ויצא מן הבית (עמ' 1 ש' 22-27).

עדויות האחים

12. האח משה (ע.ת. 12) תאר בהודעתו מיום 8.1.13 שעה 09:13, כי הגיע לבית יחד עם האחות יהודית בסמוך לשעה 20:05, והם פגשו במקום את האח אורי. הם קראו למשיב לפתוח את הדלת אך הוא לא ענה, משה הסתכל על הבית מבחוץ אך החלונות היו סגורים והתריסים מוגפים. הם הזמינו ניידת משטרה אבל מכיוון שלא היה ברשותם מסמכי בעלות על הדירה השוטר עזב את המקום. הם צעקו למשיב כי

הם מזמינים פורץ לדירה, ואז שמע משה רעשי גרירת דברים לכיוון הדלת וכן שמע שדברים מונחים על הדלת (עמ' 2 ש' 54, עמד 3 ש' 55). משה ניגש לרכבו שבחנייה והבחין כי התריסים במטבח פתוחים, שם ראה את המשיב מחזיק בידיו בשני נרות דולקים, המשיב הבחין בו - ונופף לעברו בנרות (עמ' 3 ש' 57-59). משה חזר לדירה, יחד עם אחיו אורי הם פרקו את עינית הדלת, והבחינו כי מזרן לבן מונח על הדלת וחוסם את שדה ראייתם לתוך הדירה (עמ' 3 ש' 61-63). זמן קצר לאחר מכן הגיע הפורץ לבית והתחיל לעבוד על הדלת, הוא ניגש לרכבו על מנת להביא מקדחה לקדוח את הצילינדר, ואז צעק המנעולן כי יוצא עשן מהדלת ושהמשיב שורף את הבית, לקח את כליו ויצא בריצה מהמקום (עמ' 3 ש' 64-67). משה העריך כי המשיב שמר על חפציו, שכן הם נותרו מרוכזים ללא פגע בממ"ד (עמ' 3 ש' 73-78).

13. עיון בהודעת האח אורי (ע.ת.11) מיום 6.1.14 שעה 22:47 מעלה, כי לאחר שהמנעולן החל בעבודתו הבחין בעשן יוצא מן הדלת, אז הזמין למקום צוות כיבוי אש. בהודעתו מיום 12.1.14 שעה 13:43, הבהיר אורי כי בשום שלב במהלך האירוע לא קרא המשיב לעזרה (עמ' 2 ש' 22).

14. האחיות יהודית (ע.ת. 14) מסרה בהודעתה מיום 9.1.14 שעה 08:07 דברים דומים, ואישרה כי כשחזר האח משה מרכבו הוא מסר להם שהבחין במשיב דרך חלון המטבח כשהוא מנופף לכיוונו בנרות דולקים בידיו, ואז הם הזמינו פורץ מנעולים (עמ' 2 ש' 36-38). כן אישרה כי אחד מאחיה מסר לה שהמשיב הזיז מזרנים לכיוון הדלת והשעין אותם על הדלת (עמ' 2 ש' 43-44). לדבריה, במהלך שבעת ימי האבל הדליקו נרות זכרון שהיו מונחים על השיש במטבח.

15. עיננו הרואות, אם כן, כי הודעות האחים מתיישבות זו עם זו, ומעלות תמונה ראייתית ממנה עולה כי המשיב התבצר בדירה, ערם חפצים דליקים על דלת הבית, ולאחר מכן אחז בשני נרות דולקים. שאלת מהימנותם של האחים על רקע סכסוך הירושה תיבחן בתיק העיקרי, אם כי ייאמר, כי השתלשלות העניינים שתוארה אושרה אף על-ידי המשיב עצמו.

עדות המנעולן

16. מהודעת המנעולן, אברהם אפריאט (ע.ת. 6) עולה, כי בעת שעבד בדלת עם מברג שמע קולות מהדירה של אדם שצעק "לכו מפה" (עמוד 1 ש' 9), וכי לאחר שהביא מקדחה והכניס אליה את הבטרייה שמע שוב את האדם בפנים צועק "תלכו מפה ואם לא תלכו אני מדליק את עצמי", כשאחד האחים ענה לו: "אני רוצה לראות" (עמ' 1 ש' 12-13). עוד בטרם החל עם הקידוח הבחין בעשן סמיך, צעק שהוא מדליק את עצמו ושיש אש וברח מהבניין (עמ' 1 ש' 14-16).

עדות זו, שמקורה באיש מקצוע אובייקטיבי, שאינו צד לסכסוך הנטען בין האחים לבין המשיב, מהווה כשלעצמה ראייה לכאורה לשאלת היסוד הנפשי המצויה בסלע המחלוקת ומבססת את טענת ב"כ המבקשת כי המדובר בהצתה במזיד.

יצוין, כי האח משה עומת עם גרסתו של פורץ המנעולים אשר טען כי שמע את המשיב מאיים שיצית עצמו, אך הוא השיב, כי עמד במרחק מה מהפורץ ולא שמע דברים אלה (הודעה מיום 13.1.14 משעה 15:46 עמ' 2 ש' 20-22).

על כן, אין בעובדה שהמנעולן, אשר עבד בסמוך לדלת הבית, הוא היחיד ששמע התבטאויות של המשיב לעניין כוונתו להצית עצמו, כדי להחליש את עוצמת הראיות לכאורה, כטענת ההגנה.

גירסאות המשיב

17. אל מול ראיות משתלבות אלו, מצויות גירסאותיו המשתנות של המשיב:

גרסתו הראשונית של המשיב נמסרה במקום האירוע לרשף ניסים גילי, ובה טען כי נבהל מאחיו שרצו לפנותו מהדירה, ולכן חסם את הדלת במזרונים וכריות, כיבה את האור והדליק נרות נשמה. כששמע שמנסים לפתוח את הדלת נבהל, פתאום פרצה שריפה במזרונים והוא נכנס למקלחת ונעל את עצמו.

בחקירתו הראשונה במשטרה, מיום 7.1.14 בשעה 01:32, מסר המשיב גרסה שונה ולפיה הדליק נרות נשמה, הלך לשירותים וכשחזר כבר פרצה אש במקום (עמ' 2 ש' 7-11).

גם תשובותיו של המשיב ביחס למיקום הנרות לא עולות בקנה אחד עם הממצאים אודות מקור השריפה, באשר לטענתו נר אחד שם "בשביל השכנים בחוץ" ושני נרות נוספים על השיש במטבח (עמ' 2 ש' 25); "כנראה שנזל, לא ראיתי בדיוק" (עמ' 3 ש' 61); "אני לא זוכר מה קרה, אני זוכר אש" (עמ' 3 ש' 65).

בחקירתו השנייה מיום 9.1.14 שעה 11:39, מסר המשיב כי עישן "נייס גאי" עובר לאירוע, שמע את אחיו אורי אומר "זהו, עכשיו אני גומר אותו", ובסערת רגשות חסם את הדלת במזרנים, כסאות מטבח וכריות (עמ' 6 ש' 160-162), וכי בהמשך "הדלקתי עוד נר שהוא נר פשוט, לא נר נשמה ורציתי ללכת להביא את המצלמה, ניסיתי לצלם מבחוץ, דרך התריס, ואז פשוט, כבר שמעתי שעוד שניה הדלת נפרצת, נעלתי את עצמי בתוך השירותים. הדלקתי סיגריה בשירותים ואז שמעתי פתאום רעש במרפסת של השירותים, פתחתי את החלון של השירותים וטיפה את התריס בשנייה שסגרתי את התריס הסתובבתי לכיוון הדלת והרגשתי גל של חום, שמעתי כלים של קונגו וניסיון לפרוץ את הבית" (עמ' 6 ש' 170-174).

גרסה זו באשר לנסיבות פרוץ האש תמוהה ולא קוהרנטית.

בחקירתו האחרונה מיום 13.1.14 שעה 12:33, מסר המשיב כי הדליק שלושה נרות נשמה במטבח ופתח את התריס, ואחיו אורי הבחין בו. הוא שמע את אורי אומר: "אני גומר אותו...זה הסוף שלו", נבהל וגרר את הציוד לדלת (עמ' 2 ש' 30-36). מכיוון שלא היה בשלב זה בדירה חשמל, הוא הדליק נר רביעי קטן וחיפש מצלמה

כדי לתעד את מעשי אחיו, אותה מצא בשידה של מפות. בהמשך הדליק שני בנגים והחזיר את הנר הרביעי לשיש במטבח (עמ' 2 ש' 40 עד עמ' 3 ש' 47). ייתכן, שכשחיפש את המצלמה האש אחזה בדבר מה (עמ' 3 ש' 46, עמ' 4 ש' 111-112), אולם הוא לא הריח דבר ולא הבחין בדבר (עמ' 4 ש' 112, 115, עמ' 3 ש' 46). הוא נכנס לאמבטיה מכיוון שחש מאויים מאחיו ולכן נעל את עצמו, הוא לא ידע שפרצה שריפה, הוא לא שכב באמבטיה עם מגבת אלא היה ליד מכונת הכביסה (עמ' 4 ש' 81, 102) - וזאת בניגוד לתיאורו של קצין הכיבוי, עד אובייקטיבי נטול אינטרסים.

דין והכרעה

18. כפי שהגדירו ב"כ הצדדים, סלע המחלוקת בשאלה - האם האש שאחזה בבית הינה תוצאת הצתה מכוונת/מודעת מצידו של המשיב, או שמא היא תולדת התעסקות רשלנית באש.

מהמכלול שפורט לעיל, עולה תמונה ראייתית ולפיה המשיב נעל עצמו בדירה עוד בטרם אחיו הגיעו אליה. מששמע אותם בחוץ ערם חפצים דליקים על הדלת, ובהמשך נצפה במטבח כשהוא נושא בידיו שני נרות (אותם נופף לעבר אחיו).

עדות מרכזית בתיק הינה עדותו של המנעולן, דמות חיצונית לסכסוך, לפיה שמע את המשיב מאיים כי יצית את עצמו - אמירה השומטת את הבסיס לתיזה של ההגנה.

לכך יש להוסיף את עדותו של קצין הכיבוי זעזה, הסותרת את גרסת המשיב בדבר מיקומו בזמן השריפה, ומחזקת את ההערכה, כי מוקד השריפה בחפצים שנשרפו בכניסה לדלת הבית - וזאת בניגוד לאפשרויות אותן הציג המשיב בגירסאותיו המשתנות.

19. אינני מתעלמת מהבעייתיות עליה הצביעה הסניגורית בדבר אי-איסוף ממצאים מהזירה על-ידי חוקר הדליקה, אשר ביסס את מסקנתו כי המדובר בהצתה על בסיס תיחקור המשיב ואחיו בלבד. עם זאת, המארג הראייתי שתואר לצד גירסאותיו המשתנות של המשיב הביאוני לכלל מסקנה, כי בהתאם למבחנים שמנה כבוד השופט הנדל בעניין **ניאמצ'יק** הנ"ל, עמדה התביעה בנטל הנדרש בהציגה די ראיות לכאורה לכך שהמשיב שלח אש במזיד בבית.

20. על רקע נסיבות האירוע ותוצאותיו, לא יכולה להיות מחלוקת בדבר קיומה של עילת מעצר של מסוכנות. זו באה לידי ביטוי החל מהתבצרותו של המשיב בדירה תוך שהוא מונע מבעליה החוקיים להיכנס אליה, וכלה בהצתת הבית - תוך התעלמות מהסכנה הכרוכה במעשה כגון זה לחיי אדם ולכל השוהים בבניין הדיירים. לכך יש להוסיף, כי למשיב עבר פלילי הכולל 9 הרשעות קודמות - בעיקר בעבירות סמים ואלימות, בין השנים 1998 - 2011. יצוין, כי רוב ההליכים הסתיימו בהטלת עונשים מותנים, כאשר בשנת 2011 ריצה עונש מאסר - אך בדרך של עבודות שירות.

21. ולמרות זאת, לצד המסוכנות, נסיבות האירוע מצביעות על מצוקה שככל הנראה המשיב מצוי בה.

חיזוק לכך ניתן למצוא בממצאי חוות-הדעת הפסיכיאטרית אשר הוגשה בעניינו. לנוכח נתונים אלו (לצד כרסום ראייתי קל על רקע הבעייתיות הקיימת בחוות-דעת חוקר הדליקה), כשעסקינן במשיב אשר לא ריצה מאסר מאחורי סורג ובריח בעברו, יש מקום לקבל תסקיר שירות מבחן בעניינו של המשיב, אשר יבחן האפשרות לשחררו לחלופת מעצר טיפולית או ביתית.

22. על כן, קובעת דיון ליום 2.3.14 שעה 9:00 (וזאת לאחר שהוצע מועד מוקדם ליום 27.2.14, אשר אינו נוח לסניגורית) כאשר תסקיר מעצר יוגש לתיק בית-משפט עד ליום 27.2.14.

23. המשיב יובא לדיון ממוקום מעצרו.

ניתנה היום, י"ג אדר תשע"ד, 13 פברואר 2014, במעמד הנוכחים.